

TÄHEKE

NR.10 1965

V. SEROV

„Talupojad V. I. Lenini juures“

Monument

Sergei Alekseejev

Siberi ühe staniitsa elanikud otsustasid juba Lenini eluajal püstitada talle monumendi.

Nad saatsid oma delegaadid Moskvasse, et Leninilt selleks nõusolekut saada.

Delegaadid jõudsid kohale. Lenin võttis nad vastu.

„Tervist! Kuidas sõit läks?“

„Hästi!“ vastasid talupojad.

„Kuidas teil viljasaak on?“

„Taevas liiga ei teinud.“

„Kuidas teid varustatakse?“

„Kaupa ikka tuuakse, Vladimir Iljitš, tuuakse. Jätkub sitsi, ka naelu on, ja sel aastal pole seebistki puudu olnud.“

„Väga meeldivad uudised,“ naeratas Vladimir Iljitš. „Minu küsimused on ammendatud. Kuulan teid, seltsimehed.“

Delegaadid jutustasid, milles asi on.

„Monument?“ küsis Vladimir Iljitš.

„Monument,“ vastasid talupojad.

„Vedasime vundamenti jaoks kividki kohale,“ teatasid nad

uhkelt. „Ja koht, Vladimir Iljitš, on ka hea – kõrgendikul. Kasetüved on kahe süle jämedused. Lähedal on ka jõgi. Ülevalt on hästi näha – järsk kallas viib alla. Nii et, Vladimir Iljitš, meie juba sulle liiga ei tee.“

„Teete küll,“ vastas Lenin. Naeratus oli tema näolt kadunud. „Olen solvunud, ja isegi väga.“

Talupojad olid segaduses. Nad ei oodanud, et asi sellise pöörde võtab.

„Koht, olen nõus, on väga ilus,“ jätkas Vladimir Iljitš. „Mis aga puutub monumendisse, siis sellele olen otsustavalt vastu. Kategooriliselt!“ Lenin vehkis käega. „Nõnda öelgegi Siberi seltsimeestele edasi. Tänapäevapanu eest. Soovin edu!“ jättis Vladimir Iljitš hüvasti.

Talupojad jõudsid oma koju staniitsasse ja jutustasid kohtumisest Leniniga.

Nagu ikka, hakati kohe asja arutama.

„Tuleb välja, et Vladimir Iljitš ei soovi seda.“

„Võib-olla talle ei meeldinud meie valitud koht?“

„Kas te rääkisite talle kõik selgelt ära? Ütlesite, et kividki on juba kohale veetud?“

„Rääkisime, rääkisime,“ vastasid delegaadid. „Ka koht meeldis talle. Enam selgemini rääkida ei saagi. Aga asi on hoopis muus, mehed: Lenin on väga tagasihoidlik inimene.“

Talupojad kavatsesid monumendi püstitada vastu Vladimir Iljitši tahtmist. Kuid hiljem loobusid. Lenin oli sellele väga vastu olnud.

„Olgu peale, eks tema tea paremini...“

Talupojad jäid mõttesse – mida teha kividega? Hea koht lähe asjata kaotsi.

Pärast pikki vaidlusi ja arutlusi tulid nad äkki sellisele otsusele: ehitavad iidsete kaskede lähedale kogu ümbruse kõige uhkema koolimaja.

Otsustasid ja tegid. Koolimaja seisab tänaseni kõrgendikul Siberi taeva taustal. Kased lähivad igal kevadel lehte. Orus vuliseb jõgi.

Ümbrus kajab rõõmsast laste naerust.

Aastad mööduvad aastate järel. Kaovad minevikku inimesed, sündmused. Koolimaja aga püsib.

Siberi staniitsas seisab koolimaja näol igavene monument Leninile.

Väikesed kosmonaudid

IRA LEMBER

SEITSE PAKAPIKKU
KOSMOSESSE KIPPUS.
MUREKS NENDEL OLI, ET
PUUDUS KOSMOSERAKETT.
MANGUSID SIIS PÕHJANAELA:
„LAENA MEILE TÄHELAEVA!“
PÕHJANAEL

SIIS KUUDIKS
VANKRI
NEILE HÜUDIS.
VANKRIS NELI ISTET VAID,
NELI POISSI
KOHA SAID.
TEISED PAKAPIKUD

TRAKSIS
AISAL SÕITSID
KAKSIRAKSI.
TAEVASSE

SIIS SÕIDUK TUISKAS,
TÄHETOLMU
ALLA PUISTAS.
KUIDAS PÕIALPOISTE SÕIT
SUUREL VANKRIL LÄHEB,
SEDA ISE

NÄHA VÕID,
KUI ON TAEVAS TÄHED.

Ümbermaailmareisija

ERIKA ESOP

MADIS SAGEDASTI SAAB
KÄIA MÕÖDA
KODUMAAD.
TUTTAVAD TAL MITMED PAIGAD –
KIIEV,
SIBER,
KRIMM
JA TAIGA.
TA ON PÕTRA NÄINUD TUNDRAS,
KUULDA SAANUD,
KUIDAS UNDA
OOKEANIS KAUBALAEV.
TAL EI OLE MINGI VAEV
OLLA MOSKVAS MINUTIGA.
SIIN EI OLE IIAL IGAV,
– TEISTE LASTEGA

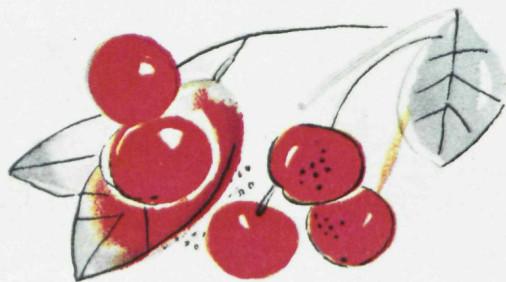
KÄIB KOOS
RELVAPALATIS,
METROOS.
MADISELE MEELDIB VEEL
SÕITA MÕÖDA MERETEED,
KÄIA AAFRIKAS
JA HIINAS,
OLLA TROOPILISES KLIIMAS,
NÄHA TIIGRIT,
KAKADUUD,
PALMI JA BANAANIPIUUD.
NÕNDA MADIS
TIHTI SAAB
KÄIA MÕÖDA ILMAMAADI!
JA TA KEDAGI EI TAHA
SELLE JUURES TULITADA,
– TELEVIISORIT TA ISE
OSKAB SISSE LULITADA!

Tulus õpetus

ELLEN NIIT

ÄRA KIRSIKIVE SOO,
SEE EI OLE MISKI TÕO.
KIRSSE SOO, KUID TULITA
KIVID VÄLJA SÜLITA.
KIRSIKONT EI TAHA MUUKS,
HÜÜAB APPI EMA, ISA.
SEE EI OLE IME TAST:
TA TAHAB VÄLJA PIMEDAST.
KIRSIKONT EI TAHA MUUKS
KUI UUEKS VÄIKSEKS KIRSIPUUKS.

KOLM KÄBI

Laanemetsa Algkooli teine klass seisis kobaras Tiidu ümber.

„Esimene teemärk on sellest kännust täpselt kuue meetri kaugusel,“ ütles Tiit.

„Otsige ta üles, siis näete ise, mis tarvis teha.“

Seitse last pudenes sedamaid laiali. Väike nudi peaga Antu hakkas sealsamas kännu kõrval kive keerama. Tüdrukud tuhnisid samblas. Aga Numbri-Peeter mõõtis kuus ilmatu pikka sammu, käis siis tiiru ümber kännu, ja tema see oligi, kes rohu seest värske käbi leidis.

Kuidas saab kuusekäbi valgetüvelise kase alla? Noh, eks keegi pea ta sinna panema. Ja seekord oli see keegi vist küll Tiit olnud. Miks ta muidu nii kavalalt muigas.

Iga pioneer teab, mida tähendab üks käbi, üks kivike, üks lilleõis, üks mudasse vajutatud saapajalg. Ka Laanemetsa oktoobrilapsed teadsid – Tiit oli neile seda eelmisel neljapäeval kooliõues õpetanud. Niisugune märk tähendab: mine suunas, mida ma näitan. Käbi terav ots sihtis Tammemäelt laskuva rajakese poole.

„Sina, Siina, vaata vasakule,“ ütles Numbri-Peeter, kes peale matemaatika armastas kangesti kamandamist. „Mina vaatan paremale, aga kõik teised vaadaku otse ette. Me peaksime varsti veel mõne käbi leidma.“

Niimoodi oligi. Värskeltmurtud kuusekäbid juhtisid seitse jäljeotsijat ühele suuremale rajale, siis väikesele teele, kuni viimaks töid Tarvasjärve kõrgele kaldale.

Tarvasjärve kallas oli Laanemetsa kõige kaunim paik. Suvel keerasid siia turistide autod. Seljakottidega matkajad tulid otse

Illustreerinud A. VENDER

üle Mägramäe, löid telgid veepiirile ja hüüatasid rõõmust, kui märkasid sealsamas punetavaid maasikalappe. Nüüd hüüatas püstihoivade patsijuppidega Siina, kuid hoopis teisel põhjusel: ühe käbi asemel märkas ta äkki kolme.

Seda teab iga pioneer, mida tähendavad teeraja kõrvale pandud kolm käbi, kolm kivikest või kolm lilleõit.

„Tähelepanu, hädaoht!“ ütleb säärane märk.

Tänu pioneer Tiidule teadis seda ka Laanemetsa teine klass. Numbri-Peeter jäi seisma nagu post. Kus hädaoht ennast peidab?

Pisikese Antu tokk kergitas teravate servadega konservikarpi. Siina märkas pudelikilde. Peeter ise tiris rohu seest välja roostetanud natavõru.

Kolm käbi olid õigust kõnelnud. Niisugused asjad tähendasid tõepoolest hädaohtu.

„Nüüd peame küll mõtlema, mida teha,“ ütles Numbri-Peeter.

„Tuleb jalad kinni panna,“ arvas Siina, kes mäest allatulekul oli kingad näpu otsa võtnud.

„Khm, khm, kömm!“ tegi seni sõnagi lausumata laste sabas lonkinud Tiit häält, nagu oleks talle kõha peale tulnud.

„Seame konservikarbi juurde kepi märgiks. Või uputame vette,“ pakkus Antu.

„Köh, möh, möh!“ läkatas Tiit jälle.

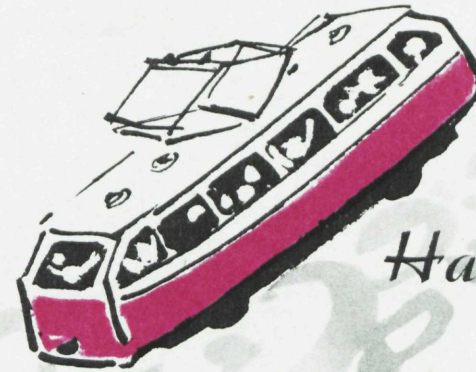
„Aga kui maa sisse kaevata?“ küsis Numbri-Peeter ja piilus ise, mida Tiit teeb. Tiit ei kõhinenud suutäitki.

Tehtigi siis Peetri tahtmist mööda. Antu voolis terava noaga kolm labidakest. Nendega kaevati auk. Tüdrukud kandsid sinna klaasikillud ja konservitoosi, roostes traatvõru ja põõsa alt paistvad munakoored. Kui muld juba peale sai, tuli Peeter väikese kuusetaimega. See istutati kõige otsa.

Aga kolm käbi?

Need pistis pioneer Tiit tasku.

JURI RANT

Hajameelne tramm

KALJU KANGUR

MIDA KÜLL ARVATA SELLEST LOOST!
ÜKSPAEV KESKLINNA ROOBASTEEL
SÖITIS ÜKS TRAMMIVAGUN DEPOOST
JA OLI HIRMUS HAJAMEELNE.

PEATUSES RAHVAS PEATUST NÕUAB,
KUID TEMA KÕIKJALT MOODA RUTTAB,
KONDUKTOR ANNAB KELLA MIS JÕUAB
EGA TEA, KAS NAERDA VÕI NUTTA.

TRAMM KIHUTAB AINA KILLADI-KOLLADI,
NAGU OLEKS TAL AEGA VAHE...
SIIS JARSKU, KUS POLE PEATUST OLLAGI
TA SEISAB, SEISAB JA PAIGAST EI LAHE.

AGA KORD TA HOOPIS UNUSTAS ENDA!
LÕNKSUDES MOODA TANAVASOPPE,
ÄKKI TA TÕUSIS ÕHKU JA LENDAS,
JUST NAGU OLEKS HELIKOPTER.

RAHVAS RINGUTAB KASI JA KARJUB,
ÄHVARDAVAD JA PUHIVAD MAMMID,
KEEGI POLE JU SELLEGA HARJUND,
ET TAEVA ALL SÕIDAVAD TRAMMID.

HÄIREKELLI LÕUAKSE KÕIKJAL:
PIMM JA PAMM, PIMM JA PAMM!
TRAMM AGA PILVEDE VAHELE PÕIKAB...
NII HAJAMEELNE OLI SEE TRAMM!

ELAR KUUS

Maailma vaatajad

Pääsukesed kogunesid telefoni-
traadile ja sädistasid omavahel:
„Suvel sai küll-küll tööd teha
rabatud, kärbeid kütitud, kihula-
lasi tabatud. Sügisel kuluks veidi
reisida, suurt maailma uurida.
Lapsed, kutsuge naabrid ligi-ligi-
ligi-ligi.“
Pääsukesed laskusid vuhh! mu-
rule muti juurde:

„Mustakuuemees mulla sees,
kaks jalga taga, kaks ees – tule
talveks meiega suurt maailma
vaatama, sirrr.“
Mutt kissitas oma pimedaid
silmi:
„Jutt suurest maailmast on lori!
Maailm ulatub ainult minu koo-
past kraavini ja see on mul am-
mu läbi tuhnitud.“

Pääsulapsed lendasid vuhh! üle
aasa siili juurde:
„Okkiline onukene, tule talveks
meiega suurt maailma vaatama,
särrr.“
Siil haigutas, tõmbas end oma
kareda kasuka sees kerra, kõr-
vadki kera keskele, et mitte mi-
dagi enam kuulda:
„Mis minul suure maailmaga

Ennemuiste olid loomad teistsugused kui nüüd. Õige vanal ajal olid varesed valged nagu pilved, mis sõudsid taevas päikesepaistelisel päeval, tiigri nahk aga oli ilma ühegi tumeda triibuta. Tiiger oli uhke oma kullavärvilisele nahale, kuna see oli tõendiks tema kuninglikust päritolust. Ainus, mis tumestas tiigri päevi, oli kuuldu inimese tarkusest. Tiiger uhkustas oma jõuga, mis ületas teiste loomade oma, ent ta soovis väga, et metsas oleksid kõik rääkinud ka tema tarkusest. Kahjuks aga kõnelesid kõik ainult inimese omast. Lobisejad papagoid, kes esimestena kuulevad uudiseid, kergejalgsed antiloobid, kes kardavad omaenda varju, ja isegi tigu, kes kunagi ei lahku oma majast, – kõik kõnelesid inimese tarkusest. Siis otsustaski tiiger teada saada, milles see inimese tarkus on.

Vietnami
muinasjutt

MIKS ON TIIGRIL

asja! Parem magan hea peatäie.“

Pääsulapsed liuglesid vuhh! kuuri taha varblase juurde:

„Värvukene, õuejüts, hall tolmu- müts, tule talveks meiega suurt maailma vaatama, sorrr.“

Varblane arvas:

„Suur maailm asub metsa ja mere taga. Teel torm undab,

kul ründab. Pigem jään siia prahihunnikule ja mu elu on ohutu.“

„Meid ohud ei kohuta!“ hüüdsid pääsulapsed. Nad tõttasid omade juurde tagasi, nende parv tõusis kõrgele õhku.

Aga varblase ümber kogunesid tema pojad, kiikosisid lahkujatele järele ja pärisid:

„Isa, millal need linnud nii kenad kuued said?“

„Muidugi maailma vaadates,“ oli vana varblane sunnitud tunnistama.

„Isa, millal neil nii tugevad tiivad kasvasid?“

„Ikka maailma vaadates.“

Pojad ajasid nokad laiali, et veel

nõuda: millal teised nii ilusti laulma õppisid? Kuid nende isa krahmas maast hästi rasvase tõugu ning pistis sellest tükikese igale pojale suhu. Nood pugisid nüüd süüa ega osanudki muud öelda, kui paljalt siuks!

Illustreerinud E. PIKK

VÖÖDILINE NAHK?

Ükskord kui tiiger džunglist väljus, kohtas ta piisonit, kes vedas atra mööda põldu. Adra taga kõndis väike poiss ja ergutas piisonit hüüetega, vahel aga plaksutas pikka piitsa. Kui piison oli künnivao lõpetanud ja poiss jooksis oja äärde jooma, lähenes tiiger piisonile ja küsis:

„Kuule, piison, oled suur ja tugev loom, kuidas sa lubad väikesel inimesel ennast taga sundida?“

„Inimene on tõepoolest väike ja nõrk,“ vastas piison, „kuid tal on mõistus ja sellepärast alluvadki kõik loomad talle.“ Tiigrile ei meeldinud see kõnelus, ent siis jõudis poiss tagasi ja tiiger ütles talle:

„Kuule, väike inimene, ma olen nii palju kuulnud su tarkusest, et tahaksin ise näha, milline see on. Kas sa saad mulle oma tarkust näidata?“

„Saan küll,“ vastas poiss, „kuid täna ma unustasin oma tarkuse koju.“

„Too ta kodust ära,“ palus tiiger.

Poiss mõtles veidi ja vastas: „Ma läheksin küll koju, ent ma ei või oma piisonit siia jätta. Viimaks sa sööd ta ära. Kui sa aga lubad end kinni siduda, siis ma tean, et sa piisonit süüa ei saa, ja ma võin tarkuse järele minna.“

Tiiger nõustus ja poiss sidus ta lianidega tugevasti kinni. Teinud viimase sõlme, võttis poiss maast jämeda bambuskepi ja hakkas sellega tiigrit nüpeldama. Ise hüüdis kogu aeg: „Vaat see ongi mu tarkus!“

Algul ei suutnud tiiger hämmastusest toibuda, ainult vibutas silmi, siis aga mõiras valu pärast ja püüdis ennast köidikutest vabastada. Kuid poiss vedas seotud tiigri lõkke äärde ja lükkas ta otse leekidesse. Köidikud võtsid tuld ja hakkasid põlema. Tiiger, ulgudes valust ja hirmust, kargas leekidest välja ja põgenes. Ta kuldne nahk kattus põlevatest köidikutest tumedate vöötidega ja need jäid igaveseks ta nahale. Sellepärast ongi nüüd tiigri keha kaetud tumedate vöötidega.

Piison aga, näinud, kuidas poiss tiigrist jagu sai, naeris rahuldatult. Ta rōkkas naerda nii valjusti, et ei suutnud enam jalul seista, kukkus maha ja lõi endal välja kõik ülemised hambad. Sellepärast puuduvad nüüd ka köidikel Vietnami piisonitel ülemised hambad.

Rumeenia kirjanik OCTAV PANCU IAS

PUHTUSE- MAA

Lapsed, ärge otsige kaardilt Puhtusemaad – te ei leia seda kusagilt: ta unustati sinna joonistada.

Katseaeg

Kui Mirek Nezval teise klassi sai, kolisid ta vanemad Põhja-Tšehhist väikesse Määrimaa linnakesse Plymlovi.

Uues koolis võeti Mirek sõbralikult vastu. Juba kolmandal päeval kutsusid pioneerid teda jalutuskäigule.

„Korv võta kindlasti kaasa!“ kinnitasid nad seejuures.

Õhtul jutustas Mirek emale ja isale, kuidas nad põldudel faasanimune korjasid ja inkubaatorisse asetasisid.

„Põldudel oleksid munad hukkunud, aga nüüd tulevad neist väikesed faasanipojad,“ rääkis Mirek tähtsalt.

See oli esimene töö, mida Mirek tegi koos Plymlovi kooli noorte naturalistidega. Järgmisel päeval läks ta pioneeride juurde üttelema, et tahab ka linnukasvatajate ringi astuda. Suur oli ta pettumus, kui pioneerid teist juttu tegid.

„Esialgu sööda kanu,“ sai Mirek vastuseks. „Siis vaatame.“

Kuid uskuge mind, kallid lapsed, see maa on olemas.

Seal peseb kaelkirjakupoeg suures kausis seebivahuga kaela. Kuigi ta ise on veel väike, on tal kael väga pikk. Elevantipoeg puhastab pasta ja harjaga hambaid. Ta ei hakka sellega niikaua ootama, kuni tal niigi juba suured hambad veelgi suuremaks kasvavad. Tema kõrval peseb eesliipoiss kõrvu. Tal on nii pikad kõrvad, et mul on tahtmine neid suure tähega kirjutada. Kui usinasti aga jõehobupojake harjaga oma selga küürib! Te ju teate: jõehobu selg on nii suur, et seal saab vabalt ringmängu mängida. Jääkarupõngerjas peseb oma käppi. Käpad on tal aga nii suured, et teie ei julgeks talle küll kätt anda.

Siin on Puhtusemaa. Sellel maal on omad valitsejad. Uhe nimi on „Puhas nagu vesi“, teisel „Seebi poeg“. Siis on veel „Käteräti pojapoeg“ ja „Nuustiku tütar“. Mis te arvate, mida tegi valitseja „Puhas nagu vesi“? Ta andis kõigile piirivalvureile käsu, et need ei laseks minu poega Bogdani tema riiki. Miks? Lapsed, seda ei või ma teile öelda. On ikka maailmas imelikke valitsejaid küll, eks ju?

Hakkaski Mirek iga päev kanu söötma. Söötis ja jootis, ise hingepõhjani solvunud. Esmaspäeviti pidasid kooli linnukasvatajad koosolekut, aga teda sinna ei kutsutud. Ta ei olnud ju ringi liige.

Päevad ja nädalad ruttasid edasi. Ühel vahetunnil sai Mirek ootamatult kirja:

„Tule esmaspäeval. Katseaeg on möödas.“

Esmaspäeval kuulis Mirek enda kohta palju häid sõnu:

„Kanad on temaga harjunud...“

„Ta oskab ka küülikutega ringi käia...“

Aga kõige rohkem rõõmustas teda otsus:

„Võtta vastu linnu- ja loomakasvatajate ringi liikmeks.“

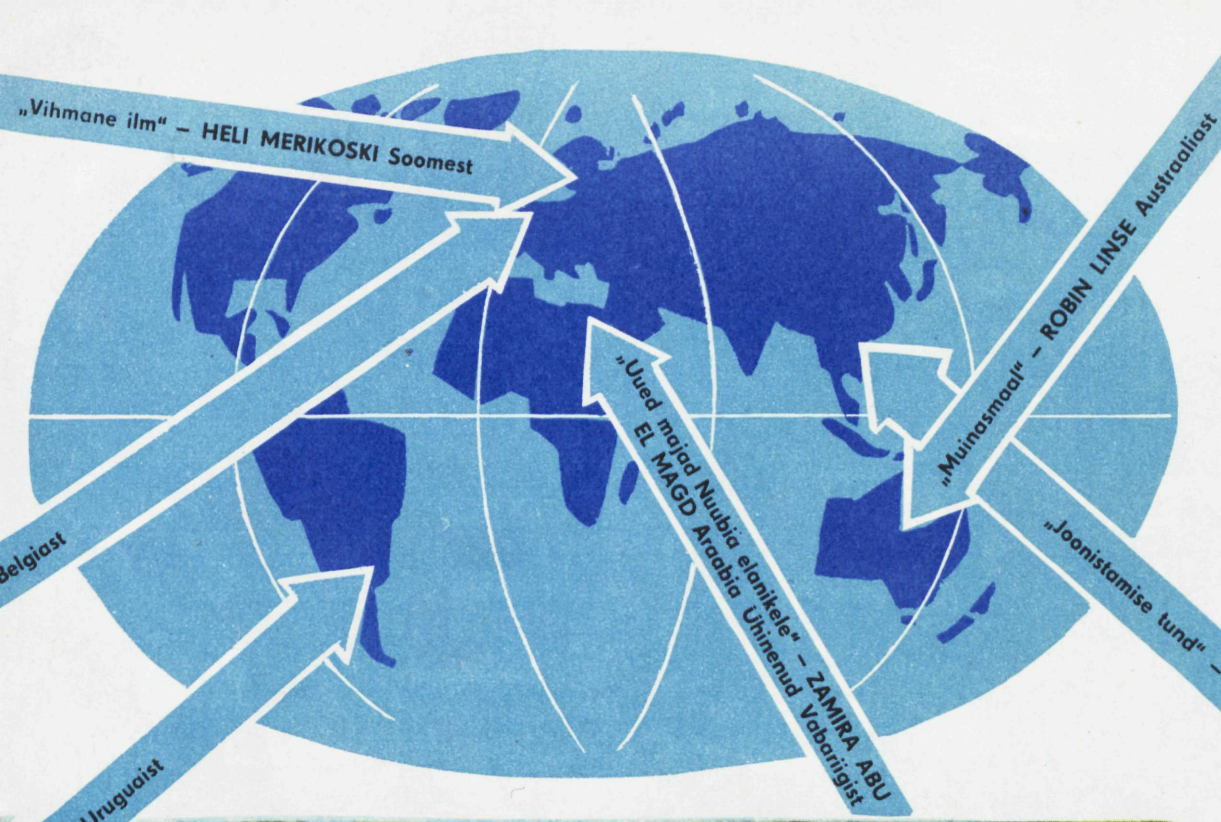
Plymlovi pioneeride eeskujul on Lõuna-Määrimaa koolides loodud neli linnu- ja loomakasvatajate ringi. Lapsed on esinenud näitustel, on rääkinud raadios oma kogemustest. Kõigil neil tuli aga nagu Mirekilgi teha läbi katseaeg. Kanad, küülikud ja faasanid armastavad ainult hoolikaid, kannatlikke ja tarku lapsi.

„Kevad“ – LILLIANE POLENTA

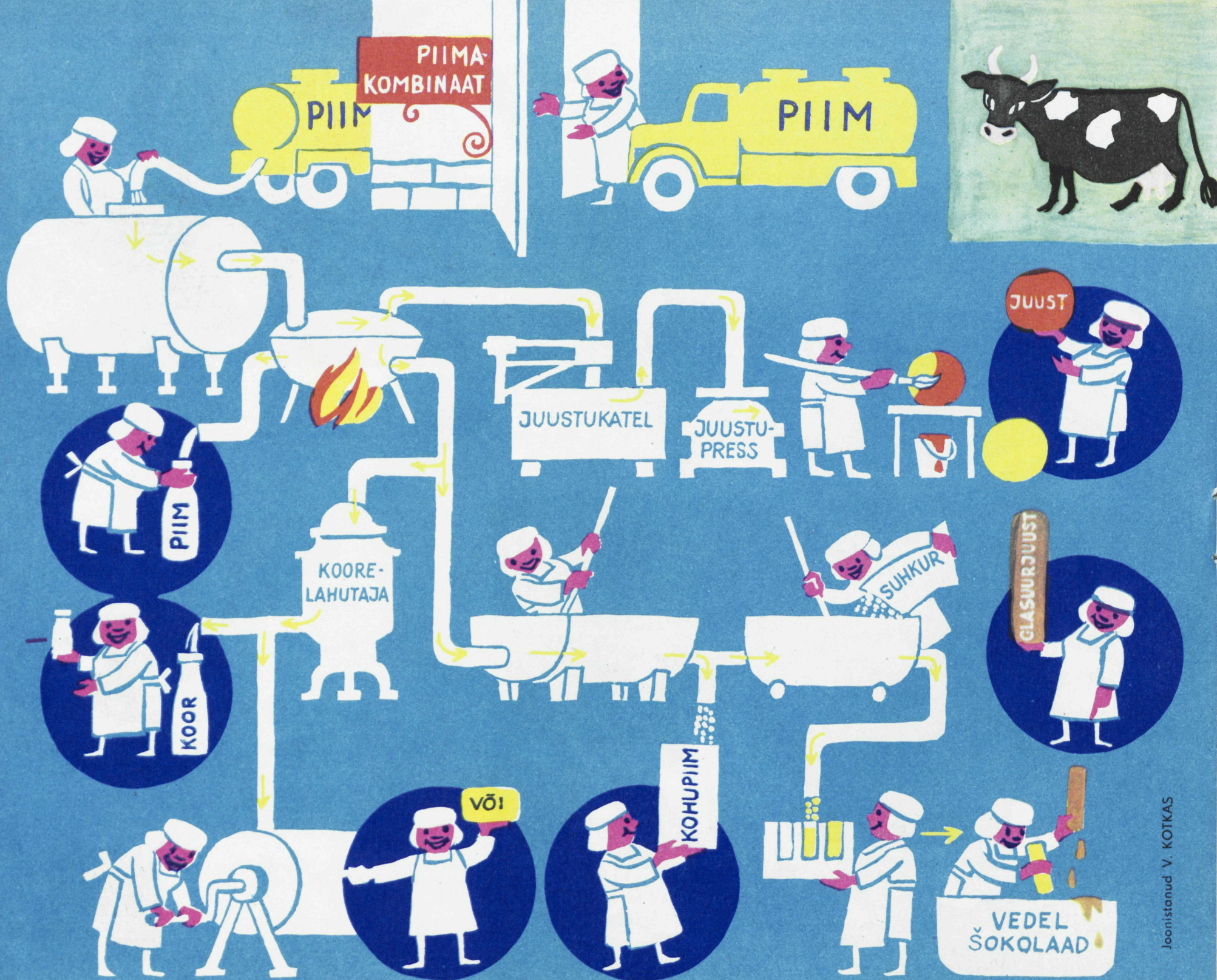
„Täirikus“ – SUSANNA

*Teie sõprade
joonistusi
laiast
maailmast*

PIIMA TEEKOND

KAS LOOMAD NÄEVAD VÄRVUSI?

Sa võid kohe ütelda, kas mingi ese on punane, sinine või roheline. See ei tekita sulle mingit raskust. Inimese silmad on niisuguse ehitusega, et näevad peale infra-punase ja ultravioletse kõiki värvusi. (Infra-punane ja ultravioletne – mis värvused need on? Kõetud ahi kiirgab soojuskiiri. Need kiired on niisuguse punase värvusega, mida inimene ei näe. Osa päikesekiirtest põhjustab meie nahal päevituse. Need kiired on niisuguse violetse värvusega, mida inimene ei näe.)

Aga loomad? Kas loomad näevad värvusi ja võivad neid eristada? Teadlased on uurinud ja ütlevad, et mõned loomad ei näe rohkem kui seda, kas ilm on valge või pime. Mõned loomad näevad esemeid selgesti ja võivad neid ka heleduse järgi eristada, kuid esemete värvust ei näe. Ükskõik mis

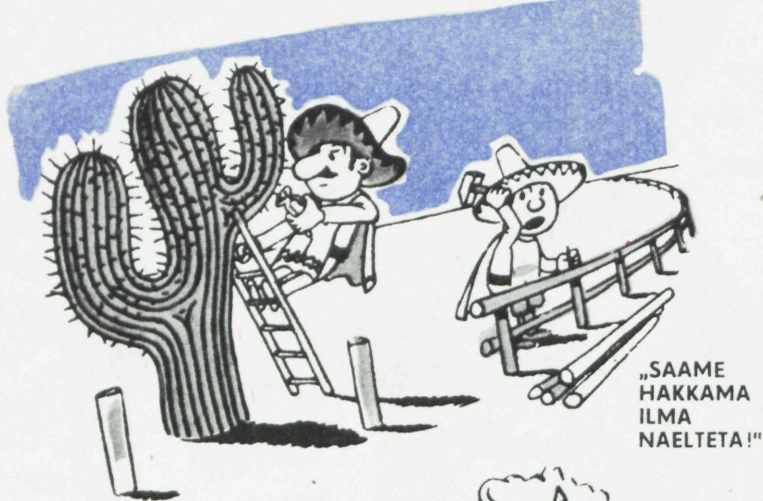
värvus esemel on, ikka paistab see neile hallina. Need loomad on värvipimedad. Paljud loomad näevad kas üksikuid või, nagu inime-

negi, kõiki värvusi. Oietolmeldajad putukad eristavad värvusi inimesest paremini. Nad võivad osaliselt näha ka ultravioletset värvust.

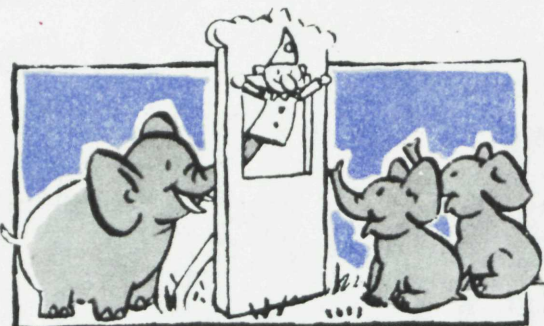
Joonistanud M. KERNUMEEES

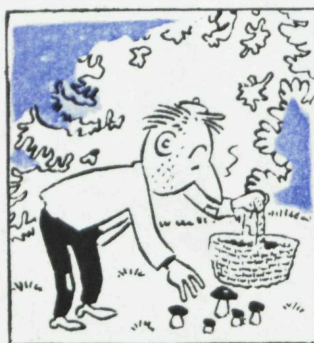
TUNNEN ENAMVÄHEM KÕIKI VÄRVUSI. KUID VAAL JA HÜLJES ON VÄRVIPIMEDAD.

„SAAME
HAKKAMA
ILMA
NAELTETA!“

ELEVANDILASTE
NUKUTEATER.

NII JÄIGI SEENEKORV TÜHJAKS!

ET MÄNGULOOMADEL
OLEKS MÖNUS
MAGADA...

Pisike tragi

ADOLF RAMMO

POISS MEIL PISIKE KUI KÄBI,
AGA KÜLL ON IKKA TRAGI,
MUUDKUI HULLAB PÄEVAD LÄBI.

HOPP-HOPP-HOPSADI
HOBU SELJAS,
KOPP-KOPP-KOPSADI
TUHATNELJA.

HOBU SELJAST RATTA SELGA,
RATTA SELJAST LENNUKISSE
HÜPPAB POISS, EI TEMA PELGA,
SÖIDAB KAS VÕI KORSTNAST SISSE.

ÜHTEVALU RASSIB, PUHIB,
KÕIKI MASINAID TA JUHIB,
KUIGI PARIS POLE NEED.
ANDKE TEED!
ANDKE TEED!

POISS MEIL PISIKE KUI KÄBI,
AGA KUS ON POISIL NUPPU!
MUUDKUI LUISKAB PÄEVAD LÄBI,
VALESSE VÕI ÄRA UPUB.

TEMA NÄINUD ISEMOODI KANA,
UHKET, PRUUNI-ROOSAVÕÕDILIST!
METSAS LILLI NOPPIS NÄÄRIVANA,
KANDIS VAMMUST, NAGU IKKA,
HELEPUNAST, PIKKA,
VALGENÕOBILIST!

ÕUES KAEVU ÜMBER AGA
LAPSED SALMI LUGESID,
PÄRAST SEDA ÕHINAGA
NÕGESTESSE PUGESID!

POISS MEIL PISIKE KUI KÄBI,
SEDA MOODI LUISKAB JUST.
TRAGISTI KA PÄEVAD LÄBI
IGAL POOL TEEB PAHANDUST.
EHTSAT RIUKUKKE MATKIB,
PÕRNITSEB KUI KURI SIKK.
VARVAS TAL ON ÄKKI KATKI,
LÕHKI PÜKSITAGUMIK.

OI-OI-OI,
AI-AI-AI!
MEIE POISS
TUUPI SAI!

EHKKI PISIKE KUI KÄBI,
IKKA JAKSAB JONNIDA,
MOSSITADA PÄEVAD LÄBI,
KIUSELDA JA TONNIDA.

AGA MAGAMA KUI JÄÄB,
NAERUSUISELT UND SIIS NÄEB,
KUIDAS KUU KUI ÕHUPALL
KANNAB TEDA TAEVA ALL.
MAA PEAL HAUKUMINE, LÖRIN,
LINNA KOERTE TIGE ÕRIN.

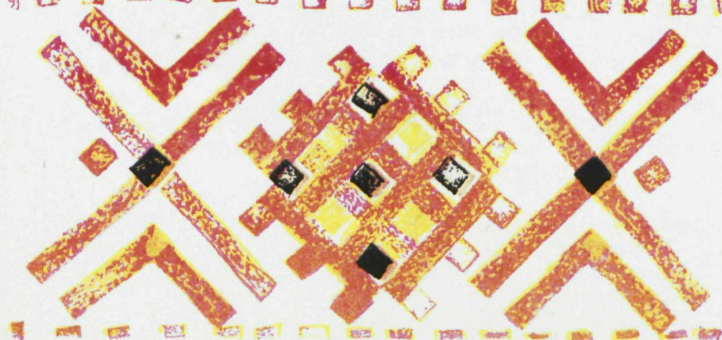
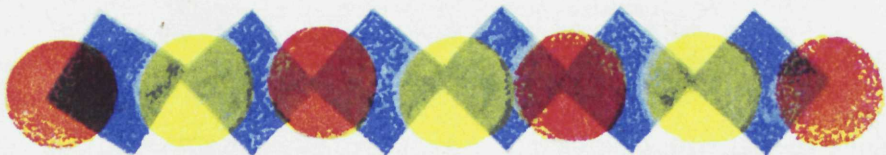
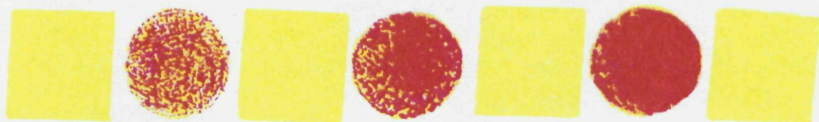
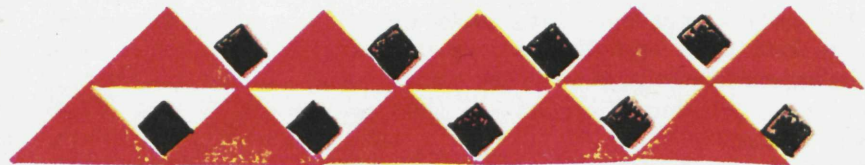
AINULT LAPSED TUHATNELJA
KARGAVAD KÕIK SANGIST VÄLJA,
AKNA PEALE SILKAVAD,
PLAKSUTAVAD, KILKAVAD.

KARTULITRÜKK

Kas sa tead, et kartulist võib templeid valmistada, millega saab trükkida mustreid ja pilte loomadest, lilledest, puudest? Sellist trükkimist nimetatakse kartulitrükkiks.

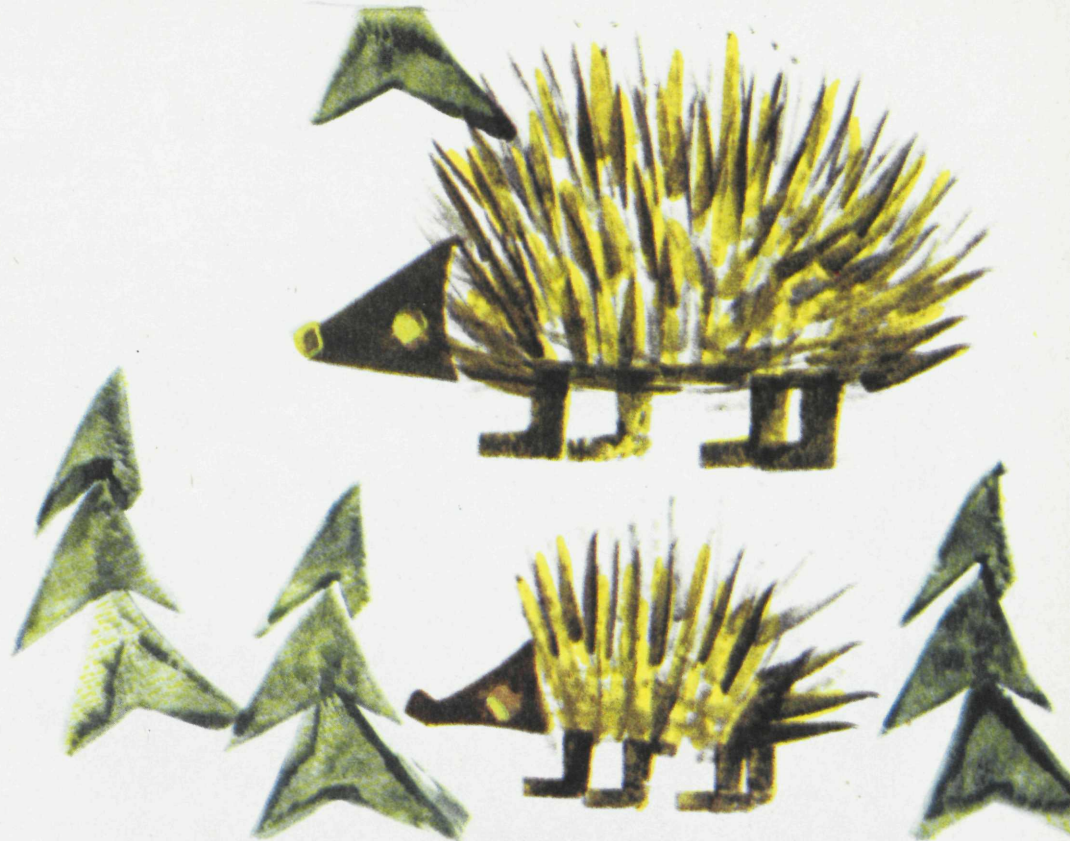
Kuidas seda teha? Peale paari puhtaks pestud kartuli on veel vaja teravat nuga, vesivärve ja pintsli. Algul lõika kartuli otsast tükk ära. Lõigatud koht tupsuta lapi või kuivatuspaberiga kuivaks. Keemilise pliatsiga joonista nüüd kartuli lõikepinnale kujutis ja lõika see noaga välja. Seejärel võta kergelt niisutatud pintsliga värvi ning määri kujutise pinnale. Ja trükkimine võibki alata.

Et saada ilusaid selgeid pilte, tuleb kartulist tempel paberile asetada otse ja käega peale vajutada. Ühe templiga on võimalik mitu korda trükkida. Kartuliga trükkimisel ei jää värv ühtlaselt paberile. See on tingitud sellest, et kartulitärklis seguneb värviga ja värvitud kohale tekivad nagu pilved. See aga on kartulitrüki juures ilus ja algupärane. Kartulitrükkiga võid kaunistada karbi kaane, teha raamatule järjehoidja, sõpradele või isale-emale sünnipäevakaarte ja toredaid pilte. Kui trükid pilte loodusest, siis ära unusta, et pilt tuleb paberile vastupidine kartulisse lõigatud pildile.

Siin näed meie lasteaia laste töid. „Siilid metsas“ trükkis nelja-aastane Anu Holm, „Vöökirja“ viie-aastane Ivo Roots ja „Tulbid“ viieaastane Terje Tüvi.

EVI SEERO,
Pärnu 7. Lasteaia kasvataja

Koolis veel Kalle ei käinud. Kuid isa kirjutuslaualt ulatus ta tindipotti võtma ja pliiatsiga oskas ta A-tähti joonistada ka – iga värvi: siniseid, punaseid ja rohelisi. Ta ootas väga esimest septembrit, sest sellest päevast alates sai temast koolipoiss. Veel midagi oskas Kalle, mida küll, räägitakse, tarviski pole. Ta oskas luisata.

Kord, kui Kalle oli üksi kodus, tuli keegi võõras onu ema küsima. Võttis istet ja jäi ootama.

„Mul on nii suur pall,“ ütles Kalle, kui natuke aega oli vaikitud. „Tohoh!“ imestas onu lahkelt. Jäi siis uuesti ringi vaatama nagu võõras kunagi ega pannud Kallet tähele.

Kalle oleks talle tahtnud kangesti midagi näidata või jalgratatest rääkida. Onu vaataski äkki tema poole. Poiss punastas heameelest ja ta nägu kiskus naerule. Madinal jooksis ta keset tuba.

„Kas tahate, ma hüppan selle tooli pealt alla?“ küsis ta.

„Ära hüppa, saad haiget,“ arvas onu.

„Häh,“ põlastas Kalle. Hüppas mitu korda järjest, nii et põrand põrus. Onu raputas halvustavalt pead.

„Mul on jalgratas ka,“ ütles nüüd Kalle. Hoidis ise põnevusest hinge kinni: kas onu saab aru, et tal ratast tegelikult pole, et ta tahab ainult seda väga saada?

„Või päris jalgratas!“ vaatas onu jälle poisi poole. „Kuhu sa sellega sõidad?“

„Igale poole. Poodi ja mänguplatsile. Ausõna! Kooli ka sõitsin möödunud talvel. Ei, ülemöödunud.“

Siis poiss punastas jälle, aga nähes onu ainult muigamas, muutus kohe julgeks. Tore onu! Poisid oleksid ammu juba hurjutanud: „Mis sa valetad! Luiskaja, luiskaja!“

„Koolis me hüppame palju kõrgemalt alla. Nii... nii kõrgelt! Kõik hüppavad, ausõna!“ kelkis Kalle. Siis rääkis ta veel sellest, kui kohutavalt kiiresti nad koolis jooksevad ja kui pakse raamatuid igas tunnis läbi loevad.

„Aga kas teid häbi tundma ei õpetata selles koolis?“ küsis korraga onu.

Kalle suu jäi arusaamatuses avatuks. Mida häbeneda tuleks? Kas jooksmist või lugemist?

Just sel silmapilgul tuli koju ema.

„Olen kooliõpetaja,“ tutvustas võõras ennast. „Tulin üles kirjutama lapsi, kes sügisel koolis käima hakkavad. Ega teil vist selliseid ole?“

„Siin ta seisab,“ tahtis ema kätt poja õlale panna, kuid poiss oli kadunud nii järsku, nagu oleks põrandast läbi vajunud.

HELJU
RAMMO

KAKS ETTE- VÖTLIKKU POISSI

Hoovis puuriida taga istus pikakoivaline vigurivänt Peebu-poiss ja rääkis väiksematele laia häälega: „Olime ära eksinud, täiesti ära eksinud. Öhtu tuli kätte ja metsas läks päris pimedaks. Siis tõusis veel tuul ja puud hakkasid koledasti mühisema. Pioneerilaagri kõik lapsed kartsid kangesti ja aina nutsid. Kasvataja nuttis ka. Mina aga ronisin kribinal-krabinal kõige kõrgema kuuse otsa ja vaatasin järele, kuspool kolhoosi tuled vilguvad. Nõnda leidsimegi viimaks õige raja üles ja jõudsime õnnelikult koju.“ Pärast sellist juttu ajas Peebu-poiss uhkelt rinna ette ja küsis:

„Noh, mis te nüüd ütlete?“

„Mina oleksin ka roninud kõige kõrgema kuuse otsa,“ vastas pisike Ott.

„Mitte ilmaski sa ei oleks roninud. Ei oleks!“ raius tähtis Peebu-poiss äkki vastu nagu kõige tavalisem jonnakas põngerjas ja seletas: „Selleks on vaja ettevõtlikkust. Saad aru – ettevõtlikkust!“

„Mul on palju ettevõtlikkust,“ tähendas pisike Ott rahulikult.

„Nonoh, eks siis näita!“ nõudis Peebu-poiss ägedalt.

„Näita! Näita!“ kordasid teised nagu ühest suust.

„Näitan,“ lubas Ott ja küsis: „Mis ma pean tegema?“

Peebu-poiss vaatas hoovis otsivalt ringi ja siis käskis:

„Mine kohe autokuuri!“

Pisike Ott astus kuulekalt autokuuri lahtisest uksest sisse ja ... samas see juhtuski: üks lükati kähku kinni ja niisama kähku keerati ka lukku. Ukse tagant kostis vaid Peebu-poisi pilkav hääl: „Noh, näita meile nüüd, kuidas sa oma suure ettevõtlikkusega välja pääsed!“

Autokuuris oli üsna hämar, sest ruumi paistis valgust ainult tillukesest aknast, mis pealegi ei käinud lahti.

„Nagu öösi metsas,“ mõtles pisike Ott, kuid ei hakanud piri-sema. Siin oli ju auto!

Ott istus masinasse, keeras rooli ja kujutles, kuidas mootor hakkab korraga kõvasti põrisema ja tema sõidab nõnda suure hooga õue, et autokuuri mõlemad ukсед koos Peebu-poisiga lendavad kõrvalmaja katusele.

„Noh, kus su ettevõtlikkus siis on?!“ hüüdis väljas Peebu-poiss ja naeris ning teised naersid kaasa. Seda naeru oli raske taluda ja sellepärast tuli tõsiselt mõelda, kuidas vangistusest pääseda. Aga kui inimene juba ükskord mõtleb, siis ta ikka midagi välja mõtleb. Ning muigaski Ott kavalalt ja vajutas kohe terve rusikaga autosignaali kettale. Korraga polnud enam ei Peebu-poisi ega teiste naeru kuulda. Üksnes üürgamist kostis. Ja pisike Ott kujutas ette, kuidas kõik avavad aknad ja vaatavad, mis õues lahti. Ent avati hoopis autokuuri üks ja avajaks oli Peebu-poisi isa. Lipsti hüppas nüüd pisike Ott autost välja ja lippas hoovi.

Peebu-poisi isa saatis pagejat pika imestunud pilguga, aga siis küsis: „Peep, mis see tähendab? Kas sul tõesti pole midagi paremat teha kui väikesi kiusata?“

„Meie ...“ püüdis Peebu-poiss seletama hakata.

„Vait!“ käratati talle. „Näen, et sa ei oska õues olla, marss tupp!“

Peebu-poiss pööras aeglaselt ringi ja hakkas vingus näoga maja poole astuma. Pisike Ott jooksis talle trepi juurde järele ja küsis: „Eks ole mul palju ettevõtlikkust?“ Aga seepeale ei vastanud pikakoivaline vigurivänt Peebu-poiss enam musta ega valget.

Illustreerinud H. JÖERUUT

ELKNU Keskkomitee ja ENSV Pioneerorganisatsiooni Nõukogu ajakiri „Täheke“ nr. 10 – 1965
Toimetuse kolleegium: L. Lilleaas, I. Linnat, E. Lootsar, H. Pukk, L. Põhi, H. Raigana, E. Pikk.
Toimetaja H. Pukk. Kunstiline toimetaja E. Pikk.
Toimetuse aadress: Tallinn, Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20.
EKP Keskkomitee Kirjastus. Tallinn, Lauristini 1, tel. 422-28.

Esikaanel O. SOANSI
joonistus „Kosmoses“

Laduda antud 25. VIII 1965. Trükkida antud 27. IX 1965. Trükkiaev 45 000. Paber 60×90, 1/16. Trükiprooginaid 2. Arvutusprooginaid 2.85. MB-09014. Tellimise nr. 1277.
Trükikoda „Oktoober“, Tallinn, Tartu mnt. 41. Журнал «Звездочка». На эстонском языке. Издатель ЦК ЛКСМ Эстонии.

ARVA ÄRA! ARVA ÄRA! ARVA ÄRA! ARVA ÄRA!

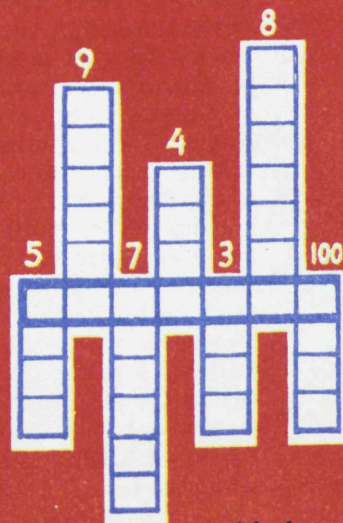

Mitu kutsikat on rebaseema! Kuhu nad end peitsid?

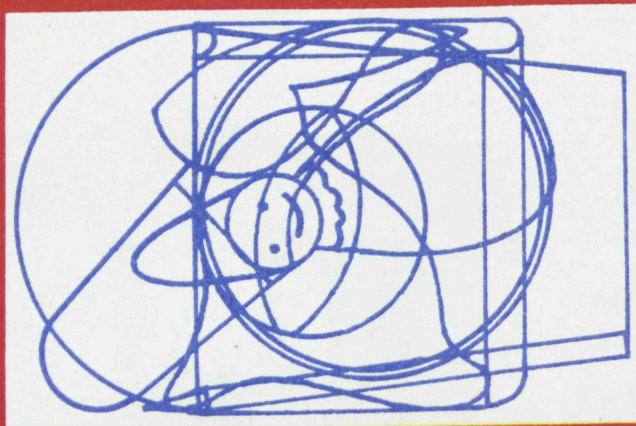
Siin on peidus üks summa. Missugune?

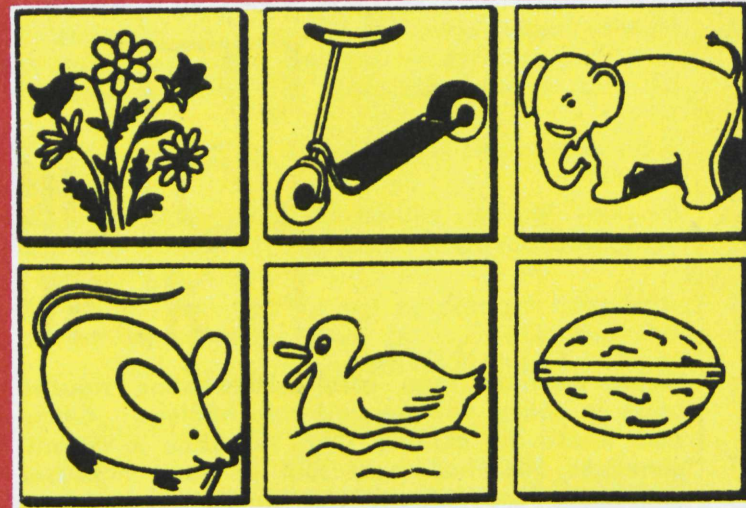
Tiina eksis ära. Aita tal koju jõuda!

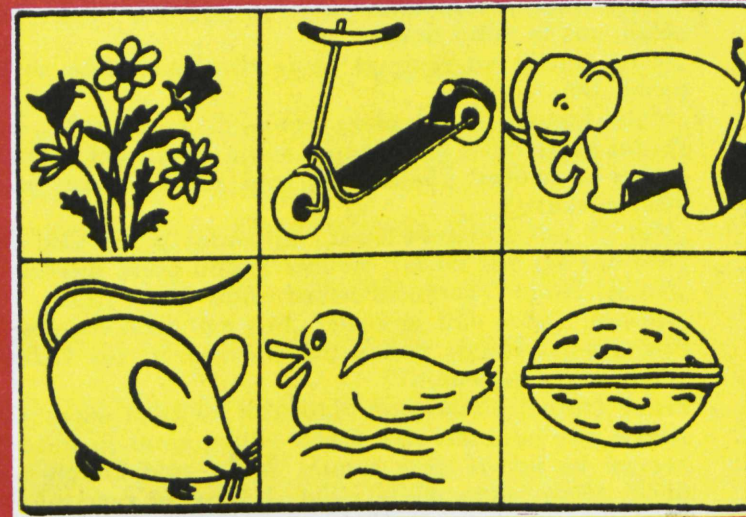
Kui kirjutad püstridadesse õiged arvud, saad põikreas ühe kena kodulooma.

Mitu asja on siia joonistatud?

Kas need kaks pilti on päris sarnased?

Lapsed käisid tsirkuses. Pärast arutasid omavahel, mida nad seal nägid. Veiko ütles: „Seal oli kaks lõvi ja kaks korda nii palju hobuseid, peale selle neli kassi ja pool nii palju koeri.“

Aet seevastu ütles: „Mina nägin nelja hobust ja pool nii palju lõvisid, kahte koera ja kaks korda nii palju kasse.“ Kellel oli õigus? Mitu looma oli tsirkuses?

ИНДЕКС 78231
HIND 15 KOP.